

სტუ-ს „კონფლიქტების დარეგულირების სამართლებრივი, პოლიტიკური და ეკონომიკური კვლევის შედეგების შეჯამება და პოლიტიკური რეკომენდაციები“
„ჰონკონგი, ჩინეთი 1997“

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის „კონფლიქტების დარეგულირების სამართლებრივი, პოლიტიკური და ეკონომიკური კვლევის ცენტრის“ მიერ მომზადებული მონოგრაფიის „ჰონკონგი, ჩინეთი—1997“— ავტორები: 1. პოლიტიკისა და სამართლის მეცნიერებათა დოქტორი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი —ჯემალ გახოქიძე; 2. სოციალურ მეცნიერებათა აკადემიური დოქტორი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი—სოფო მიდელაშვილი.

ნაშრომს „ჰონკონგი, ჩინეთი — 1997“, როგორც ავტორები აღნიშნავენ შეიძლება დასახელებაში დამატოს „აფხაზეთში დაბრუნების იმედით“ ანუ საბოლოოდ ნაშრომის სახელწოდება იქნება: „ჰონკონგი, ჩინეთი — 1997“— „აფხაზეთში დაბრუნების იმედით.“

ჩვენი ქვეყნის პოლიტიკური და ეკონომიკური მდგომარეობა ნებისმიერი მოქალაქისათვის შემაფოთებულია. განსაკუთრებით იმ 20 % ტერიტორიის მდგომარეობა, რომლის ანექსიასაც თანმიმდევრულად ახორციელებს რუსეთის ფედერაცია. მე პირადად 12 წლის განმავლობაში დავდიოდი სოჭის მხარეში „ახალგაზრდა ეკონომისტთა კონფერენციაზე“ და შეიძლება იქაურობა ფეხით მაქვს შემოვლილი ყველა ქვას, ყველა ნაფოტს ქართული სახელი ჰქვია, თუმცა იქ მაცხოვრებელი ქართველის პოვნა ძალიან ძნელია. კომუნისტური ხელისუფლების ბოლო წლებში სოჭის მხარის სოფ. პლასტუნფაში ბოლო ქართული სკოლა გააუქმეს რუსებმა. საღად მოაზროვნე აფხაზებისთვის ეს მაგალითები გაკვეთილი უნდა იყოს.

ნაშრომის ავტორთა აზრით საინტერესოა 1997 წლის პირველი ივლისის ჰონკონგის დედა სახელმწიფოში დაბრუნების ფაქტი და მასზე ჩინეთის სახელმწიფოს სუვერენიტეტის აღდგენა, რითაც საერთაშორისო სამართალში კონფლიქტების დარეგულირების მშვიდობიანად დარეგულირების, მშვიდობიანად გადანაცვების პრეცედენტი შეიქმნა. ჰონკონგი 155 წლის შემდეგ დაუნრუნდა დედა სახელმწიფოში, სწორედ ამ მოვლენების ანალიზი შესაძლებელს გახდის იმ გზის წარმოჩენას, რომელიც საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენას შეუწყობს ხელს და ამ მიმართულებით სკეპტიკურად მოაზროვნე პოლიტიკოსებისა და რიგით ადამიანებს შეხედულებებს შეუცვლის.

ავტორთა სასახლოდ უნდა ითქვას, რომ ნაშრომში მოყვანილი შეხედულებები გამყარებულია ჰონკონგის და ჩინეთის ურთიერთობების მნიშვნელოვანი დოკუმენტების ქართულ ენაზე თარგმნით,

განსაკუთრებული ყურადღების ღირსია ჰონკონგის სპეციალური ადმინისტრაციული რეგიონის კონსტიტუცია. ნაშრომს წამძღვარებული აქვს ავტორების ჩანაფიქრები ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე.

1997 წლის 1 ივლისს მიღებულმა კონსტიტუციამ შექმნა სამართლებრივი საფუძვლები ჰონკონგის არსებობისათვის. მასში ხაზგასმულია ფართო ფაქტობრივად სრული თავისუფლების ტოლფასი შეუზღუდავი უფლებები, როგორც შიდა ისე საგარეო—ეკონომიკური ურთიერთობების მართვისა და ყველა სახის გადანაცვლების მიღების თვალსაზრისით. კონსტიტუციით მას გარანტირებული ჰქონდა: „ჰონკონგის სპეციალური ადმინისტრაციული რეგიონი შეინარჩუნებს ჰონკონგში მოქმედ კაპიტალისტურ ეკონომიკურ და სავაჭრო სისტემებს. ჰონკონგის სპეციალური ადმინისტრაციული რეგიონის მთავრობა მიიღებს გადანაცვლებებს საკუთარ ეკონომიკურ და სავაჭრო წესებთან დაკავშირებით“¹.

კონსტიტუციაში ეს ჩანაწერი გულისხმობდა:

1. ჰონკონგის სპეციალური ადმინისტრაციული რეგიონი შეინარჩუნებს თავისუფალი პორტის სტატუსს და გააგრძელებს თავისუფალ სავაჭრო პოლიტიკას, მათ შორის საქონლისა და კაპიტალის თავისუფალ მოძრაობას.

2. ჰონკონგის სპეციალურ ადმინისტრაციული რეგიონი იქნება ცალკე საბაჟო ტერიტორია, მას აქვს უფლება დაარსოს ოფიციალური და ნახევრად ოფიციალური ეკონომიკური და სავაჭრო მისიები უცხო ქვეყნებში და ამის შესახებ ვალდებულია შეატყობინოს ჩინეთის ცენტრალურ ხელისუფლებას.

3. ჰონკონგის სპეციალური ადმინისტრაციული რეგიონი ცენტრალური სახალხო მთავრობის მიერ უფლებამოსილი არის აწარმოოს ტრანსპორტირების რეესტრი და სერთიფიკატებთან დაკავშირებული საკითხები საკუთარი კანონმდებლობით „ჰონკონგი, ჩინეთის“ სახელით.

4. ჰონკონგში ხელშეუხებელია საავიაციო ბიზნესი.

5. ჰონკონგი აწარმოებს მოლაპარაკებებს და აფორმებს სხვა სახელმწიფოებთან ნებისმიერი სახის ხელშეკრულებებს და ა.შ.

სწორედ ასეთი ეკონომიკური თავისუფლებამ განაპირობა ჰონკონგის ეკონომიკური ბუმი, რომელიც დამოუკიდებლობის 17 წლის განმავლობაში იქნა მიღწეული.

1 ჯ. გახოქიძე, ს. მიდელაშვილი, ჰონკონგი, ჩინეთი, 1997, განსჯისათვის, გამომცემლობა „მერიდიანი“, თბ., 2014 წ., გვ. 49.

რაც შეეხება თავდაცვის ფუნქციებს შესრულებას მთლიანად უზრუნველყოფს ჰონკონგის მთავრობა, ხოლო იქ ჩაყენებული ჩინეთის შეიარაღებულ ძალებს — სამხედრო გარნიზონს, მას კონსტიტუციით ეკრძალება ჰონკონგის შიდა საქმეებში ჩარევა.

შეიძლება ითქვას, რომ წარმოდგენილი ნაშრომი „გაყინული კონფლიქტების“ შესახებ „გაყინული აზროვნების“ მსხვერპლს ემსახურება. თუ ისინი ვისაც ხელენაფება საქართველოს არსებული კონფლიქტების დარეგულირების საქმეში, აუცილებლად ეს ნაშრომი სამაგიდო წიგნად გაიხადონ და რაც შეიძლება მეტი მეცნიერი ჩარიონ კონფლიქტების დარეგულირების საქმეში.

სტუ-ს ბიზნეს-ინჟინერინგის
ფაკულტეტის საინჟინრო ეკონომიკის
დეპარტამენტის უფროსი, პროფესორი

ა.სიჭინავა